

Kulturdepartementet

Växjö kommuns yttrande över Kulturdepartementets remiss av betänkandet Från kris till kraft - återstart för kulturen (SOU 2021:77)

Kommunstyrelsen har i § 60/2022 beslutat att Växjö kommun lämnar följande yttrande

Yttrande

- Uppdraget och dess genomförande

Under avsnittet om kommunernas ansvar (1.5.4) vill vi tillägga att ansvarsområdet allmänkulturell verksamhet rymmer kulturarrangemang i kommunal regi samt att kulturområdet även omfattar ansvar för fristadsprogram.

- Covid-19-pandemins effekter på kulturen

Växjö kommun bedömer att redogörelsen för pandemins konsekvenser och de lärdomar som kan dras är välgrundade och ser med oro på de utmaningar kulturlivet har drabbats av och står inför. Särskilt de långsiktiga negativa konsekvenserna för folkbildningen och det ideella kulturlivet. Att människors möjlighet till inkluderande sammanhang och demokratiskt lärande kan påverkas är allvarligt. Ett livskraftigt föreningsliv är betydelsefullt för samhället och tilliten mellan människor och civilsamhället är en positiv enande kraft. Växjö kommun instämmer i bedömningen att offentliga insatser kommer att behövas minst ett par år efter pandemin för att bidra till såväl ett levande kulturliv som att stärka kultursektorns beredskap inför framtida kriser. Både i form av återstartsstöd och som mer långsiktiga kulturpolitiska insatser vilka kan stärka sektorns ekonomiska förutsättningar och livskraft. Avsnittet om lärdomar (2.3.1) i kombination med avsnittet om att flernivåstyret skapar osäkerhet kring kulturens finansiering (3.2.4) visar att det finns anledning att dels ta itu med en förstärkt dialog mellan stat, region och kommun, dels att tydliggöra ansvarsfördelningen.

- Utvecklingsområden för självständighetsmålet

Med anledning av att flera regioner har framfört att det vore bättre om statliga bidrag som fördelas till kommuner i stället skulle fördelas genom kultursamverkansmodellen (3.2.4) framför Växjö kommun ståndpunkten att vi inte ser något problem med att statliga bidrag riktar sig direkt till kommuner exempelvis till biblioteks- och fristadsverksamhet. Växjö

kommun instämmer i att det finns ett behov av nya finansieringsformer som kan komplettera de offentliga stöden och samtidigt garantera kulturens oberoende (3.2.5). Alternativa och nya finansieringslösningar behöver uppmuntras, stödjas, underlättas och eftersträvas. Växjö kommun har noterat att efterfrågan på e-medier ökar och instämmer i bedömningen att frågan om samordning av bibliotekens utlåning av e-böcker och finansieringsfrågan behöver utredas vidare (3.4.4).

- Utvecklingsområden för delaktighetsmålet

Växjö kommun instämmer i uppfattningen att det finns en risk att tillgången till kultur utanför städerna försämras i spåren av pandemin och att insatser för kulturens återstart behöver ta särskild hänsyn till detta (4.4.1). Arrangörsledet spelar en central roll för tillgången till kultur, inte minst de ideella aktörer som bär upp kulturlivet i vissa delar av landet, och det behövs insatser för att säkerställa arrangörernas överlevnad och utveckling (4.7).

Kultur- och fritidsnämnden i Växjö kommun instämmer i att det är angeläget att de hinder som finns för kulturskolan och kultur i skolan undanröjs snarast möjligt så att barn och unga ges förutsättningar att möta och delta i kulturverksamheten (4.9). Vi anser att skolan behöver en utbyggd, välfinansierad och med pedagogiken integrerad skolbiblioteksverksamhet samt att det krävs ökad tillgång till utbildade skolbibliotekarier och bättre samverkan med ledning och lärare.

- Utvecklingsområden för samhällsmålet

Växjö kommun instämmer i att det finns ett behov av ökad kunskap om kulturens värden och villkor samt en ökad samverkan mellan politikområden så att kulturen kan vara en central del i utvecklingen för ett hållbart samhälle. Det är positivt att betänkandet lyfter betydelsen av konstens och kulturens bidrag för att uppnå mål i FN:s Agenda 2030. Ett hållbart samhälle behöver hållbar kultur.

Kultur- och fritidsnämnden i Växjö kommun prioriterar barns och ungas rätt till kultur i enlighet med barnkonventionen och instämmer i bedömningen att hindren för kulturens utbyte med skolan behöver rivas. Skolan är den enda arena där det är möjligt för kulturpolitiken att nå alla barn och unga oavsett hemförhållanden och intressen. Vi delar Barnombudsmannens bedömning att det finns ett behov av att följa upp och utvärdera hur pandemin har påverkat tillgången till kultur- och fritidsverksamheter riktade till barn och unga samt hur detta påverkat deras hälsa. (5.4.1)

En viktig del av bibliotekens demokratiska uppdrag är att stärka människors medie- och informationskunnighet (MIK). Biblioteken ska vara en plats för alla i samhället där man kan få tillgång till opartisk och

pålitlig information. Växjö kommun instämmer i att för att klara detta samhällsuppdrag behövs det både resurser och kompetensutveckling. (5.4.3).

- Förslag

Växjö kommun bedömer att förslagen kan hjälpa kultursektorn att återstarta, återhämta sig och utvecklas under och efter pandemin samt att de stärker kultursektorns hållbarhet på längre sikt. De ger kulturen förutsättningar att vara en stark och oberoende kraft i samhällsutvecklingen samt utgör ett bra underlag för kommande planering och beslut.

Växjö kommun vill i samband med förslagen gällande digitaliseringens möjligheter och digitaliseringsatsningen för kulturarvet (7.6) framföra att vi anser att en nationell myndighet behöver säkerställa att vårt litterära arv digitaliseras och blir tillgängligt för alla under hållbara former samt att en nationell biblioteksmyndighet bör ansvara för att det byggs gemensamma nationella digitala bibliotekstjänster. Det behövs en gemensam nationell digital plattform för stifts- och specialbibliotek för att göra materialet mer tillgängligt. Alla medborgares tillgång till kulturarvet är centralt i demokratin och en nödvändighet för forskningen.

Växjö kommun instämmer i att satsningar på innovation och tillväxt bör utformas så att de inkluderar kulturella och kreativa näringar (7.7). Förutsättningarna för kulturella och kreativa näringar behöver förbättras och politiken för KKN behöver utvecklas och samordnas. Vi framför vikten av samverkan mellan näringsliv, offentlig sektor, civilsamhället och akademi.